

Arkivsak: 25/2131
Saksbehandler: Håvard Eriksen
Dato: 27.08.2025

Saksframlegg

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
106/25	Formannskapet	10.09.2025
54/25	Kommunestyret	15.09.2025

Høringssvar - Fireårig tilbudsstruktur for videregående opplæring i Innlandet

Innstilling:

Kommunestyret slutter seg til forslaget til høringsuttalelse fra Gjøvikregionen Interkommunale Politiske Råd, med vårt supplerende tillegg, om fireårig tilbudsstruktur for videregående opplæring 2026/27-2030/31 og Nordre Lands alternative modell for videregående opplæring – kalt Landmodellen.

Kommunestyret - sak 54/25

Behandling:

Votering
Formannskapetets innstilling enstemmig vedtatt.

Vedtak

Kommunestyret slutter seg til forslaget til høringsuttalelse fra Gjøvikregionen Interkommunale Politiske Råd og Nordre Land kommune, med vårt supplerende tillegg, om fireårig tilbudsstruktur for videregående opplæring 2026/27-2030/31 og Nordre Lands alternative modell for videregående opplæring – kalt Landmodellen.

Formannskapet - sak 106/25

Behandling:

Ordfører Anne Hagenborg fremmet nytt forslag til vedtak.
Votering
Forslaget fra Anne Hagenborg enstemmig vedtatt.

Vedtak

Kommunestyret slutter seg til forslaget til høringsuttalelse fra Gjøvikregionen Interkommunale Politiske Råd og Nordre Land kommune, med vårt supplerende tillegg, om fireårig tilbudsstruktur for videregående opplæring 2026/27-2030/31 og Nordre Lands alternative modell for videregående opplæring – kalt Landmodellen.

Bakgrunn:

Innlandet fylkeskommune har sendt på høring forslag til fireårig tilbudsstruktur for videregående opplæring for skoleårene 2026/27-2030/31. I høringsnotatet inviteres det til å komme med innspill på alternative modeller.

Høringsinstansene inviteres til å komme med innspill til:

- De fremlagte forslagene som kommer frem i saksframlegget og høringsnotatet.
- Hvordan svarer den foreslåtte tilbudsvifta i videregående opplæring ut samfunnets behov i din region? Er det med fordel andre linjer som burde erstatte de foreslåtte tilbudene? (Tilbudene ved den enkelte skole - fra side 27 i høringsnotatet)
- Hvordan kan fylkeskommunen gjennom samarbeid med kommuner, regioner, næringsliv og eventuelt andre være samskapende om opplæring?
- Er det tilbud som ikke tilbys i Innlandet og som du mener din region kan være naturlig vertskap for?
- Fylkestinget har avsatt midler til alternative opplæringsmodeller og ønsker innspill til hvordan dette kan utvikles i din region.
- Det er politisk bestilt en egen sak om kombinasjonen idrett og yrkesfag i Gjøvikregionen – vil det være et ønsket tilbud?

Vårt høringssvar berører særlig punkt 3, 4 og 5

Vurdering:

Høringssvar, supplerende tillegg

Landmodellen tar utgangspunkt i fleksible og desentraliserte utdanningstilbud i distriktene, i tett samarbeid mellom skole, kommune, fylkeskommune og næringsliv.

Modellen hensyntar i stor grad de særskilte lokale behovene vi har i Land-kommunene. Spesielt mener vi dette kan møte våre utfordringer knyttet til ungt utenforskap og frafall. I tillegg behovet for rekruttering og tilgang til arbeidskraft i kommune og næringsliv.

I Søndre Land har særlig utfordringene med ungt utenforskap vært i fokus de senere årene. Prosjekter knyttet til innovasjon, sosialt entrepenørskap og lokale tiltak rettet inn mot tidlig innsats, har vært prioritert i kommunens retningsvalg i møte med framtida.

Vår erfaring er at vi best kan møte utfordringene knyttet til frafall og utenforskap, hvis gode lokale krefter klarer å samhandle; skole, næringsliv, vekstbedrifter, NAV og andre kommunale tjenesteområder. Vi mener derfor at en lokalorientert pedagogikk, som er basert rundt det nære og kjente, vil gi bedre muligheter for mange, og vil kunne dekke et stort behov i vår kommune.

Den «nye» læreplanen, LK20, innehar stor fleksibilitet og et stort handlingsrom, som kan utnyttes bedre i arbeidet mot frafall i videregående skole – mens skolens tradisjoner kan bidra til det motsatte.

Vi mener LK20 kan gi rom for en mer livsnær og erfaringsbasert pedagogikk. Læreplanen flagger at mer profesjonell kobling mellom teoriundervisning og praktisk erfaring vil gi bedre læring for elevene. I lys av dette har prosjektet med Landmodellen god støtte og forankring i den nye læreplanen.

Skoleforskerne Svein-Erik Andreassen og Tom Tiller, som har gitt en analyse av læreplanen LK20 («Rom for magisk læring?», Universitetsforlaget 2021), er tydelige på det store handlingsrommet som blir gitt i læreplanen.

Landmodellen ønsker særlig å utforske dybdelæringsperspektivet i læreplanverket. Fra «Rom for magisk læring?» siteres følgende:

- Fra overordnet del av den nye læreplanen skrives det blant annet: «Å gi rom for dybdelæring forutsetter at skolen tar hensyn til at elevene er forskjellige og lærer i ulikt tempo og med ulik progresjon». Det kan se ut til utdanningsmyndighetene tillegger at tilpasning i stor grad dreier seg om differensiering i tempo og i nivå. Det legges mindre vekt på i læreplandokumentene at elevene er fra ulike lokale kulturer og ulike lokalsamfunn, har ulike interesser, ulike erfaringer og brenner for ulike saker – noe som fordrer differensiering i innhold og arbeidsmåter.

Skoledet Dokka som kraftsentrum for alternative yrkesfaglige opplæringsarenaer i Gjøvikregionen

Det er av stor betydning med en robust og fremtidsrettet videregående opplæring som gir voksne og unge elever forutsigbarhet, som svarer på samfunnets og næringslivets behov, og som sikrer gode og likeverdige utdanningsmuligheter. Herunder tilstrekkelig fleksibilitet til også å ivareta sårbare unge, unge med svak eller manglende motivasjon for videre skolegang, flyktninger og voksne som av ulike grunner ikke har fullført noen videregående opplæring.

Når det gjelder unge utenfor utdanning og arbeid er det gjennom fornyingsprosjektet *Fram i skoa*, delfinansiert av skjønnsmidler fra Statsforvalteren i Innlandet, avdekket stor variasjon i unges motivasjon og «klarhet» for videregående opplæring. Lignende erfaringer beskrives også fra Flyktingetjeneste og blant de som arbeider med voksne. Gjennomgående etterlyser de unge som står utenfor utdanning eller arbeid i større grad en styrkebasert, fleksibel og praksisnær opplæring, noe som samsvarer godt med nevnte intensjoner i LK20. I en styrkebasert opplæring øver hver enkelt på å se sine egne kvaliteter og styrke disse. Dette bidrar ofte til økt gjennomføring, økt kompetanse, økte grunnleggende basisferdigheter og mennesker som blir aktive samfunnsborgere med jobb og gode liv. Når det gjelder praksisnær opplæring handler dette om tett og systematisk samarbeid mellom opplæringstilbydere og lokale virksomheter og bedrifter. Flere har også opplevd egne mestringskurs, eksempelvis FROG-programmet gjennomført ved Sølve, som avgjørende første skritt før de kan påbegynne videregående opplæring. I så måte er det gledelig at den fylkeskommunale oppfølgingstjenesten og Sølve har inngått en egen samarbeidsavtale.

Når det gjelder fleksibilitet ser en gode erfaringer med modulstrukturerte opplæringsløp og andre alternative opplæringsformer innført med ny opplæringslov. Hovedfunn i evalueringen av forsøkene med modulstrukturerte opplæringsløp (Ideas2evidence, 2024) er at disse er en mer fleksibel og relevant vei for voksne og at det gis mulighet for tilpasning av opplæringsløpet. Videre understrekes det at tett samarbeid og rolle- og ansvarsavklaring mellom aktører involvert er viktige forutsetninger for ønsket måloppnåelse. Det framheves også at det kreves en utvidet kompetanse på innhold i de alternative opplæringsformene for å fullt ut nyttegjøre seg det potensialet som ligger i læreplanene. Denne type innretning samsvarer godt med intensjoner i ny opplæringslov med tilhørende forarbeider

som gjeldende fra august 2024. Vår vurdering er at innretningen også samsvarer godt med den metodiske tilnærmingen en finner i den foreslåtte Land-modellen.

Basert på dette mener vi det er avgjørende å etablere regionale kraftsentre med læringsarenaer og samarbeid rundt utvikling av denne typen nye opplæringsmodeller i samspill mellom kommuner, Karriere Innlandet, arbeidsinkluderings- og kompetansebedrifter som eksempelvis Sølve, og næringslivet. Vi anser det hensiktsmessig at Raufoss videregående skole, skolested Dokka kan være en lokasjon for et slikt kraftsentrum i Gjøvikregionen. En slik plassering betinger en større tilstedeværelse av Karriere Innlandet i Gjøvikregionen på Dokka og en opprettholdelse av Oppfølgingstjenesten på skolested Dokka.

Hov, 27.08.2025

Anne Grethe Hole-Stenerud
kommunedirektør

Håvard Eriksen
kommunalsjef